

MEKSİKA'DA KAMU İHALELERİ HAKKINDA NOT

Meksika'da kamu ihaleleri Meksika Anayasası'nın 134'üncü maddesi, Kamu İhale Yasası (*Ley de Adquisiciones, Arrendamientos y Servicios Del Sector Público*) ve Bayındırlık Yasası (*Ley de Obras Públicas*) ile belirlenmektedir. Yerel düzeyde, 32 eyaletin her biri farklı kamu ihale yasalarına sahiptir. 2007 yılı sonrasında Kamu İhale Yasası tedarik prosedürleri modernleştirilmiştir.

Mevcut İhale Kanunlarında 3 tür kamu ihalesi açılabilceği öngörülmektedir:

- Ulusal kamu ihaleleri
- Meksika'nın taraf olduğu Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) kapsamında yürütülen uluslararası kamu ihaleleri
- Uluslararası açık kamu ihaleleri

Ulusal kamu ihalelerine sadece Meksikalı şirketler katılabilmekte olup, anılan ihale türü kapsamındaki ürünler Meksika'da üretilmeli ve en az %50 yerli içeriğe sahip olmalıdır. Serbest Ticaret Anlaşmaları kapsamındaki ihalelere; Meksika'da kurulu şirketler ile Meksika ile STA'sı olan ülkeler katılabilmektedir.

Kamu İhale Yasası'nın 28'inci maddesi kapsamında; uluslararası açık kamu ihalelerinde sunulan hizmetin, kiralamanın veya ürün fiyatının yerli muadillerine kıyasla %15'e kadar daha ucuz olması şartı aranmaktadır. İlgili Yasa'da uluslararası açık kamu ihalelerinin yapılabilmesi ulusal kamu ihalesine talebin olmaması veya Meksika Hükümeti'nin yabancı kredi ile finanse ettiği sözleşmelerde belirtilmesi şartlarına bağlanmıştır. Uluslararası ihalelerin açılan tüm ihalelere oranı yalnızca %10 olup, değer bakımından ise payı %30-35 arasında değişmektedir.

Meksika'da kamu ihaleleri “CompraNet” (<https://compranet.hacienda.gob.mx/web/login.html>) sistemi üzerinden duyurulmaktadır. Şirketler, Meksika Hükümeti ile ihale sözleşmesi yapmak için aşağıdakileri aşamaları tamamlamalıdır:

- CompraNet sayfasına giriş> “Registra a tu Empresa” (Şirketinizi Kaydedin) > “He leído y acepto los términos y condiciones de uso” (Kullanım şartlarını ve koşullarını okudum ve kabul ediyorum).
- “Extranjera” (Yabancı Şirketler için) > İlgili alana tüm veri ve belgelerin girilmesi.
- Kamu İdaresi Bakanlığı (SFP)'ndan alınmış dijital sertifikanın işlenmesi için gerekli dosyanın eklenmesi> Formun tüm kayıt bilgileriyle birlikte gönderilmesi> Hesap bilgileri ve dijital sertifika temini için 1-2 iş günü beklenmesi> CompraNet'e erişimin onaylanması.

İhale şartlarının ve taahhütlerin iyi analiz edilmesi gerekmekte olup; ihale şartlarının kurumlara, ürün ve hizmet türüne, miktarına ve bedeline göre değişiklik gösterdiği göz önünde bulundurulmalıdır. CompraNet portalında yayınlanan bir ihalenin sonucunu kontrol görebilmek için ise, yukarıdaki internet adresinden portala giriş yapılarak, önce “Difusión de Procedimientos” (prosedürlerin yayılması) ve ardından “En Seguimiento y Concluidos” (izlemede ve sonuçlandırıldı) bağlantılarına tıklanması gerekmektedir. Tüm ihaleleri içeren yeni sayfa açıldığında, ilgili ihaleyi bulmak için filtreleri kullanarak kurum adı veya ihale numarası bilgileri

ile arama yapılması, ilgili ihaleyi bulduktan sonra seçim yapılarak, web sitesinin sonundaki ekli belgelerde pdf formatında “Acta de Resultados” (sonuç raporu) dosyasının indirilmesi gerekmektedir. Bu dosyanın içinde ilgili kurumun niçin teklif veren diğer firmaları kabul etmediğine ilişkin bilgilerin yanı sıra teklifi kabul edilen firmalar hakkında da bilgiler yer almaktadır. CompraNet portalına giriş için firmanın bir kullanıcı ve şifresi varsa, "Mis Expedientes" (dosyalarım) ve "Fallos" (hüküm) yazıp teklif verilen ihalelerin sonuçları hızlı bir şekilde görülebilmektedir.

Ayrıca “Mexico Projects Hub” (<https://www.proyectosmexico.gob.mx/en/home/>) internet adresinde yeni projeler ve iletişim kurulacak yetkililere ilişkin bilgiler mevcuttur. Meksika Hükümeti İhale Veri Tabanı (<https://datos.gob.mx/busca/dataset?tags=licitaciones>) ise Hükümet’in verilerin şeffaflığı kapsamında devreye koyduğu; bilgi içeriğini ve mevcudiyetini yayınlayan kurumlara bıraktığı bir ilan sayfasıdır. Bu sebeple, anılan sayfada kısıtlı sayıda ihale duyurusu bulunmakta ve bilgiler güncel olmayabilmektedir.

Meksika Devleti 32 eyaletten oluşmakta olup; her eyalet kendi bütçesine ve ihale açma yetkisine sahiptir. Çoğu ihale ulusal firmalara yönelik açılmakla birlikte birçok eyaletin ihale duyurusunun yapıldığı bir internet adresi bulunmamaktadır. İhale web sayfaları bulunan eyaletler aşağıda belirtilmektedir:

- Meksika Şehri (<https://www.secgob.cdmx.gob.mx/convocatorias/licitaciones>)
- Jalisco (<https://encompras.jalisco.gob.mx/compras/encompras>)
- Meksika Eyaleti (http://finanzas.edomex.gob.mx/licitaciones_abiertas)
- Nuevo Leon Eyaleti (<http://www.nl.gob.mx/licitaciones-publicas>)
- Baja California (<https://compras.ebajacalifornia.gob.mx/indexssl.asp>)
- Chihuahua (<http://www.chihuahua.gob.mx/info/licitaciones-publicas>)
- Guanajuato
(https://transparencia.guanajuato.gob.mx/transparencia/informacion_publica_licitaciones.php)
- Oaxaca (<https://www.oaxaca.gob.mx/administracion/licitaciones/>)
- Puebla (<http://licitaciones.puebla.gob.mx/>)
- Queretaro (<https://www.queretaro.gob.mx/OM/Adquisiciones/>)
- Sinaloa (<https://compranet.sinaloa.gob.mx/>)
- Sonora (<https://compranet.sonora.gob.mx/sistema/portal>)
- Tamaulipas (<https://www.tamaulipas.gob.mx/licitaciones/>)
- Veracruz (<http://www.veracruz.gob.mx/finanzas/transparencia-abrogada/transparencia-fiscal/licitaciones/>)

Eyaletler bazında ihale şartları, taahhüt ve gereksinimler değişebildiğinden; hukuki sorumluluk ve yasal mevzuat hakkında destek alınabilmesini teminen Meksika’da yerleşik bir avukat ile çalışılması tavsiye edilmektedir.

Meksika genelinde toplam 2.484 belediye bulunmakta olup, belediyeler ihale yöntemi ile hizmet ve ürün alımı gerçekleştirmektedir. Bütün belediyelerin kendine ait bir kamu ihale web sitesi veya

internet adresi bulunmamaktadır. Ulusal Belediyeler Federasyonu'na üye olan 1.316 adet belediye hakkında söz konusu Dernek'in internet sayfası (www.fenamm.org.mx) aracılığıyla bilgi edinilmesi ve haberlerin takibi mümkündür. (Telefon: +525557050525, e-posta: fenamm@fenamm.org.mx).

Meksika Federal Belediyeler veritabanından (<http://www.snim.rami.gob.mx/>) belediyeler hakkında detaylı bilgiye, Federal ve Belediye Gelişim Ulusal Enstitüsü'nün internet adresinden (<http://siglo.inafed.gob.mx/siprofed/index.php>) belediyeler için federal gelişim programlarına ulaşılabilir.